

Saeimas priekšsēdētājas I.Mūrnieces uzruna ikgadējās ārpolitikas debatēs
Saeimā, 2018. gada 25. janvārī

Valsts prezidenta kungs, Saeimas deputāti, ministri!

Ekselences! Dāmas un kungi!

Paldies, Rinkēviča kungs, par izsmelošo ziņojumu. Patiesi, Latvijai izejot jaunajā simtgadē, ir būtiski vienoties par tālākajiem valsts ārpolitikas mērķiem. Mūsu lielākā atbildība ir un paliek Latvijas neatkarības un drošības stiprināšana. Lai ikviens mūsu cilvēks, ikviena ģimene un sabiedrība kopumā justos pasargāta un droši.

Tas, ka savas valsts simtgadi varam sagaidīt drošībā, ir milzīgs sasniegums, liela kopīga Latvijas patriotu darba rezultāts. Mūsu pašu un citu NATO dalībvalstu karavīri plecu pie pleca uz Latvijas zemes stiprina mūsu drošību. Labā ziņa simtgadē ir arī Latvijas augošā ekonomika, ko sekmē izaugsme Eiropā. Mēs redzam, ka Latvijas dalība Rietumu demokrātiskajās institūcijās ir pareiza izvēle. Tādai tai jāpaliek arī turpmāk.

Sarežģītos laikos politiķu un diplomātu uzdevums ir saglabāt, noturēt to, kas ar lielām pūlēm veidots, un neļaut tam izirt. Tam ir savi iemesli. Šobrīd demokrātisko pasauli apdraud dažādi spēki, un cenšas to pārvērst ar šauru interešu darījumiem, kiberuzbrukumiem, terorismu, vardarbību, draudiem, ka “kodolpoga vienmēr ir uz galda”. Mums tepat blakus ir agresīva lielvalsts. Krievijas militārās mācības ZAPAD-2017 bija spēku pārbaude plaša mēroga konvencionālam karam pret NATO Eiropā un Baltijas sagrābšanai.

Tie, kas cer ar militāra spēka palīdzību sadalīt pasauli ietekmes sfērās, nekur nav pazuduši. Ko darīt? Tikai saliedēties, strādāt kopīgi ar partneriem Eiropas Savienībā un NATO, stiprināt transatlantisko saiti, sadarboties ar Baltijas un Ziemeļvalstīm, kā arī Austrumu partnerības valstīm.

Mēs dažkārt pārāk paļaujamies un ceram uz to, ka demokrātiskās institūcijas mūs automātiski pasargās. Taču patiesībā mums pašiem jāpalīdz tās sargāt. Visiem spēkiem jāstiprina normās balstīta starptautiskā kārtība. Tāda, ka valda likums, nevis patvaļā. Tāpēc esam kopā ar Ukrainu. Nedrīkstam pieļaut, ka agresija un okupācija Eiropā tiek leģitimēta.

Arī Saeimā šobrīd virzītais lēmums, aicinot noteikt sankcijas Sergeja Magnitska lietā iesaistītajām personām, ir mūsu principiāla nostāja, pievienojoties citām demokrātiskajām valstīm, kas iestājas pret cilvēktiesību un demokrātijas pārkāpumiem Krievijā.

Drošības pamatu pamats ir NATO. NATO kaujas grupa Latvijā pierāda alianses rīcībspēju. Mēs visi atceramies, ka Kanādas Senāta spīkers septembrī, uzrunājot mūs šeit no Saeimas tribīnes, apliecināja, ka kanādiešu klātbūtne Latvijā pierāda Kanādas uzticību NATO vērtībām un ilgstošām saistībām pret Latviju. Vēlreiz – liels paldies mūsu Kanādas, ASV un Eiropas sabiedrotajiem.

Gribu pateikties arī par vasarā ASV Kongresa sniegto stingro apliecinājumu Baltijas un Ziemeļvalstu spīkeriem, ka ASV ir uzticīga NATO līguma 5. pantam. Šai Saeimai un arī nākamajai ir svarīgi turpināt aktīvo dialogu ar ASV Kongresu, ar Kanādas partneriem.

Aizsardzības jomā jāturpina un vēl vairāk jāaktivizē Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība. Bet topošā ES aizsardzības dimensija, par ko runāja arī ārlietu ministrs, ir jāveido, attīstot gan aizsardzības spējas, gan saskaņā ar NATO teritoriālās drošības plāniem.

Paturēsim prātā, ka svarīgs NATO uzdevums ir alianses spēku klātbūtni Baltijā izvērst arī jūrā un gaisā. Arī reformēt Eiropā robežšķērsošanas procedūras, lai NATO militārā tehnika varētu šķērsot valstu robežas daudz ātrāk.

Ir liels gandarījums, ka Latvija panākusi 2% IKP novirzīšanu aizsardzībai. Tam Saeimas sasaukumam, kurš pieņems 2019. gada budžetu, tas jāuztur spēkā. Igaunija un Lietuva aizsardzībai jau šobrīd tērē vairāk par 2% IKP. Arī Latvijai jādomā par lielāku ieguldījumu, jo drošības mērķi visām Baltijas valstīm sakrīt.

Mēs Latvijā zinām, kas ir solidaritāte. Mēs palīdzam citiem un turpināsim piedalīties starptautiskajās misijās un operācijās.

Solidaritāte ir arī atslēgvārds arī Eiropas Savienībā. Latvijai ES nozīmē daudz vairāk nekā tikai tirgus un nauda. Mums ES ir vajadzīga kā vērtību savienība. Šogad sāksies sarunas par ES nākamo budžetu pēc 2020. gada, – dalībvalstis centīsies rast līdzsvaru starp visām vajadzībām – kohēziju, lauksaimniecību, drošību un migrācijas jautājumiem. Jāapzinās, ka pēc *Brexit* Latvijai ES naudas būs mazāk.

Tas, ko gaidām no ES, ir saliedētība. Latvijas iedzīvotāju vidū atbalsts ES stipri pieauga, redzot, ka pēc Kremļa agresijas pret Ukrainu Eiropas Savienībā mēs spējam būt vienoti pret agresoru, saglabāt sankcijas pret Krieviju, līdz Minskas vienošanās būs izpildītas.

Nedrīkstam sašķelties. *Brexit* bija skarbs. Politikā pamodās ar zilumiem un puniem, pieredzot, ko nozīmē spēles ar populismu.

Neraugoties uz to, Eiropas Savienība ir spējusi vienoties būtiskos jautājumos. Cerīgi raugāties uz Vācijas un Francijas pašreizējo dialogu, – tās abas ir un būs Eiropas motors. Latvijai ir jābūt ES kodolā – par to nav šaubu. Jau tagad tur esam - gan Šengenas telpā, gan eirozonā. Mums jāturpina būt aktīviem, gan attīstot ekonomisko un monetāro savienību, gan risinot drošības un aizsardzības jautājumus.

Latvija kā ES dalībvalsts ir stingra brīvas un atvērtas tirdzniecības atbalstītāja. Liels gandarījums, ka Latvija bija pirmā, kas ratificēja CETA – ES tirdzniecības līgumu ar Kanādu. Mūsu uzņēmēji no tā būs ieguvēji. Priece augošais Latvijas eksports uz tuvākajiem tirgiem Eiropā, – loģiski ieaugam savā dabiskajā telpā. Vienlaikus aizvien aktuālāki kļūst arī tālie tirgi.

Ķīnas straujā izaugsme liek meklēt veidus, kā palīdzēt tai iekļauties pasaules ekonomiskajā un politiskajā apritē un vienlaikus saglabāt esošo starptautisko kārtību. Konstruktīva Ķīnas iesaiste ir būtiska ne tikai klimata pārmaiņu jomā. Nupat, viesojoties Ķīnā, mēs, Baltijas un Ziemeļvalstu parlamentu spīkeri, pārliecinājāmies par Ķīnas atvērtību sadarbībai ar mūsu reģionu un visu Eiropas Savienību.

Jo īpaši vēlos uzsvērt, ka Latvijas ekonomiskajā un politiskajā dzīvē ļoti nepieciešamas ir ārvalstu latviešu zināšanas. Un diaspora ir liels Latvijas potenciāls. Ārlietu ministra kungs! Saeimā ir uzsākta Diasporas likuma izveide, pie tā strādā komisija un deputāti, un zinu, ka to gaida mūsu tautieši ārvalstīs.

Godājamie klātesošie!

Ārpolitikā svarīga ir nepārtrauktība. Un šai ziņā ārpolitikai ir vistiešākā saikne ar iekšpolitiku. 12.Saeimā deputāti ir aktīvi iesaistījušies ārpolitikas veidošanā un paldies jums par to! Rudenī Saeimas vēlēšanās iedzīvotāji no jauna izšķirs, kurš turpmāk veidos Latvijas ārpolitiku un kāda tā būs.

Pirmsvēlēšanu laikā jāreķinās ar informatīvā kara uzbrukumiem no ārpuses. Ar to, ka vēlēšanu cīņās iesaistīsies atsevišķi Krievijas mediji un Kremļa ekonomiskās un politiskās ietekmes aģenti Latvijā. Paredzami, ka tiks izplatītas viltus ziņas, lai nomelnotu mūsu valsti un politiķus.

Valsts neatkarības apdraudējums ir arī “valsts nozagšanas” mēģinājumi un korupcija. Korupcija var būt ļoti ietekmīgs rīks Kremļa rokās. Es ticu, ka Latvijas vēlētāji ir pietiekami nobrieduši, lai lemtu par labu demokrātiskai, tiesiskai, sociāli atbildīgai un nacionālai valstij. Ticu, ka, lemjot par Latvijas nākotni, mēs nepaslidēsim uz kādas banāna mizas un mūs neapžilbinās krāšņā uguņošana galvaspilsētas centrā.

Realitāte ir sarežģīta. Gan ārpolitikas, gan iekšpolitikas uzdevums ir nepieļaut svešu ietekmi mūsu valstī. Mūsu mērķis ir skaidrs – tā ir neatkarīga, demokrātiska, droša un pārtikusi valsts.